

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr., za pol leta 1 gold, 70. kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold. 10 kr., za četrt leta 1 gold. 10 kr.

V Ljubljani 18. julija 1888.

Obseg: Katera sadna plemena in katere vrste izmed njih naj pomnožujemo. — Govor poslanca dr. Poklukarja. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Sadni razstavi v Ljubljani in na Dunaji. — Nasledki „šnopsa“. — Zemljepisni in narodopisni obrazi. — Govor poslanca Kluna. — Naši dopisi. — Noviĉar. —

Gospodarske stvari.**Katera sadna plemena in katere vrste izmed njih naj pomnožujemo.**

Spisal Rihard Dolenc.

II.

Vipavci in Vremci naj bi pa ne imeli le posameznih mareličnih drevesec, temveĉ veĉe skupne nasade, in sicer na vetrni legi v zemlji, katero naj ĉez in ĉez, kakor vinograd, globoko prekopljejo. Kaj dobre vrste marelične so: Najzgodnejša šio marelica, nekoliko poznejša klosterneuburška in bolj pozna, debela, navadna vipavska marelica ali omrlin. Poslednja je za veliko kupĉijo še najveĉ vredna. Vse druge vrste, in naj imajo še tako lepa imena, niso prav nič boljše od navedenih, ali pa so še slabše.

Za Vipavsko in vremsko dolino priporočena je tudi breskev. Breskev je v sadni trgovini tudi zelo cenjena, ako pride zgodaj na prodaj, poznejše vrste pa so malo ali nič cenjene. Zgodnje vrste breskev so: Najzgodnejša Lujiza, urhovka, magdalenka in kraljica Sofija. Imenovane vrste so platenice (po dolenski kalanke), a niso kostenice (po dolenski durancije). Za kostenico ne marajo v veliki sadni kupĉiji proti severu na pr. v Gradci, na Dunaji itd., zato nimajo tam cene. Najzgodnejša Lujiza je popolnoma zrela tako mehka, da je ni prevažati. Urhovka ima pa to slabo lastnost, da je nje plod na solnĉni strani uže popolnoma dozorel, kadar je na senĉni strani še ĉisto trd. Na Goriškem, t. j. okolo Dornberga in Rihenberga pa imajo razen navedenih vrst še druge, menda s Francoskega vpeljane. Kaj prav bi bilo, ĉe bi kedaj, kadar so breskve zrele, katera kmetijska družba, bodi si kranjska v Vipavi, ali pa goriška kje na Goriškem razstavila breskve. Tako bi izpoznali vrste, katere bi lahko za nasaditev priporočali, in uspeh

razstave bi bil gotovo toliko vreden, kolikor bi njena prireditelj stala.

Za imenovane kraje priporočena sadna vrsta je rinklo, raben je pa le beli ali zeleni rinklo, višnjavi ima malo cene. Rinklo niso toliko sveži za užitek, kolikor vkuhani, zato pa ne smeje na trg hoditi popolnoma zreli, ampak še prav zeleni.

Vzlic temu, da so omenjena sadna plemena za Vipavsko in Vremsko dolino velike vaŹnosti, vendar so zelo zanemarjena. V Vremenski dolini vsega tega skoraj nič ni. To napako bi morali popraviti šolski vrti v Vremenski dolini.

Jabolka so za Vipavsko dolino kaj malega pomena, tam je podnebje pregorko in presuho. V kupĉiji imajo vrednost le zimska jabolka, v Vipavski dolini zore pa uže zgodaj jeseni, tako je na pr. zimska zlata parmena v Vipavi precej zgodnja vrsta. Gospod Fr. Kavĉiĉ v Šent Vidn nad Vipavo je naredil poskušnjo z modenskim jabolkom (pomo di Modena), a je našel, da priĉne ta vrsta roditi šele ĉez 12 let in da res pozno zori, a da je za kupĉijo malovredna, drobna jabolka. Pisatelj teh vrstic je v Vipavski dolini poskusil tirolski roŹmarinĉek. A tudi ta poskušnja se ni obnesla. Priporočam torej, naj Vipavci ne sade za veliko trgovino jablan, ker uspeha ne bodo imeli. Bolje se v Vremenski dolini sponašajo jabolka.

Govor drŹavnega poslanca in odbornika c. kr. kmet. družbe kranjske dr. Poklukarja

v drŹavnem zboru dne 17. maja 1888.

(Dalje.)

Na slabejšem je pri nas Źivinoreja. Res je, da so bile pred leti prav izdatne podpore, in da se je vpeljalo mnogo plemenske Źivine. Priznavam, da se je v tem oziru nekaj vzboljšalo. Mnoge razstave so dokazale, da

